Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Thelogica universa - Ettenheim-Münster 107 - Tom. I

Cartier, Gallus

[S.l.], 1745

Caput secundum

urn:nbn:de:bsz:31-111007

Visual Library

tissima Virginis. Evangelium S. Jacobi. Evangelium Infantiæ Jesu Christi. Evangelium S. Thomæ. Evangelium Nicodemi. Evangelium æternum. Evangelium S. Andreæ. Evangelium S. Bartholomæi. Evangelium Apelis. Evangelium Basilidis. Evangelium Cerinthi. Evangelium Ebionitarum. Evangelium Encratitarum. Evangelium Evæ. Evangelium Gnosticorum. Evangelium Marcionis. Evangelium S. Pauli. Parvæ, et magnæ interrogationes Mariæ. Liber Nativitatis Jesu Christi. Evangelium S. Joannis, alio nomine, liber obitus B. V. Mariæ. Evangelium S. Matthiæ. Evangelium Perfectionis. Evangelium Simonianorum. Evangelium Secundum Syriacos. Evangelium Tatiani, idem ac Encratitarum. Evangelium Thaddæi, seu S. Judæ. Evangelium Valentini, idem ac Evangelium veritatis. Evangelium vitæ, seu Dei viventis. Evangelium S. Philippi. Evangelium S. Barnabæ. Evangelium S. Jacobi Majoris. Evangelium Judæ Ischariotes. Evangelium veritatis. Pseudo-Evangelia Luii, Celsui, Luciani, et Hesychii. Quæ omnia tanquam libri Apocryphi, et ab Hæreticis confincti ab omnibus habentur.

Caput Secundum.

De Actibus Apostolorum libro. 607.

Unicus Novi Testamenti Liber historicus dignoscitur, qui Canonicus sit, et divinæ autoritatis, Actus, scilicet, sive Acta Apostolorum dictus, quamvis parva admodum de gestis ipsorum memoret Autor ut pote qui de ipsis nonnisi usque ad tempus illud, quo in varias regiones Evangelium annuntiaturi abiere, ac ab invicem divisi fuere; ~~de ipsis~~ loquatur, verum aliis aliorum gestis præ-

termissis, non exiguam SS. Petri, et Pauli vitae seriem, ab ascensione videlicet Christi usque ad S. Pauli Romam adventum, postquam ad Cesarem provocasset, historiam — nempe viginti octo, vel triginta annorum 28. capitibus tenat.

608. Hujus Libri Autor Lucas semper abomnibus est habitus, qui enarratis in Evangeliô suô Christi operibus, Apostolorum Principum facinora, miramque rationem, qua Spiritus Sanctus Ecclesiam sanguine Christi redemptam efformavit, etiam recensere aggressus est.

Creditur S. Lucas hoc sibi proposuisse sinceram nempe Apostolorum, præsertim Petri et Pauli vitam, aut saltem illius partem scriptô consignare, atque vera acta falsis, quæ vulgô circumferebantur, opponere.

Hæc Ecclesiæ nascentis historia tanti ab Ecclesiâ semper habita est, ut, aliis neglectis, eam solam adoptaverit Ecclesia ipsa.

609. Quo tamen tempore acta hæc scripsit S. Lucas, incertum est. In hoc omnes conveniunt, ea ab ipso post suum Evangelium scripta fuisse; imô eum illa scribere non potuisse, nisi duobus annis, postquam Paulus Romæ moratus est, in primô huô idem itinere; annô scilicet circiter 62. vel 63. Christi, seu Æræ, cum de hoc itinere, hujusque Apostoli ibidem morâ disserat. Fortasse scripsit librum hunc Romæ apud Paulum in carcere detentum, quocum per duos annos, quibus idem Apostolus ibi fuit, commoratus est, nempe usque ad illius liberationem. Græcè scripsit puriori etiam ac elegantiori, quàm cæteri Novi Testamenti scriptores, sermone.

* Hæres. 3. c. 3. et 6. 610. *S. Epiphanius librum hunc ab Ebionitis è Græcô in Hebraeum, Syriacum scilicet Judæis Palestinæ familiare, idioma translatum tradit, corruptum tamen ab illis, pluri-

.453.

bisque fabulis, necnon Apostolorum memoria injuriosis, falsorum historiis interpolatum.

S. Hieronymus asserit, veris Actis S. Lucæ itinera Pauli, et Theclæ fœminæ à quodam Asiæ Presbyterô adjuncta fuisse, qui, prout narrat Tertullianus, postquam corrupta in hâc suâ narratione veritatis convictus fuisset, fassus est, se hanc historiam studiô celebrandi S. Pauli confinxisse.

* De Script. Eccles. in Luca.

* lib. de Bapt. c. 17.

Liber hic Actuum Apostolorum à S. Lucâ editus inter Canonicos semper habitus est in Ecclesiâ. Marcionitæ, ut auctor est Tertullianus*, et Manichæi, prout testatur S. Augustinus*, nonnullique alii Hæretici illum respuebant, quia errores ipsorum in ido apertissimè damnabantur, atque adversus circumcisionem, Sabbatum Judæorum, Legemque veterem, quæ omnia reti~~nebant~~ ~~colebant~~ veri debere volebant Ebionitæ, quædam in eo continerentur. Manichæi verò indignabantur, quòd in hoc librô alius Paracleti mentio fieret, quàm Patriarchæ sui Manichæi, quem solum Paracletum à cœlô ipsis missum dicebant.

* lib. 5. cont. Marcion. c. 1. et 2.

* Lib. de utilit. cred. c. 3. Et Epist. olim 253. nunc 237. n. 2.

Refert idem Augustinus*, librum hunc ab Ecclesiâ religiosè susceptum, et quotannis in fidelium cœtu legi solitum esse. S. Chrysostomus queritur*, suâ ætate, libri hujus neglectam, et lectionem negligi: Ipse verò illius dotes amplè laudat, meritôque asserit, illum non minoris esse utilitatis, quàm ipsum Evangelium.

* Ep. 319. n. 1. nov. edit.

* Hom. 1. in Act. Apost.

Verùm si quis quærat, cur S. Lucas adeò paucæ de cæteris Apostolis, eorumque peregrinationibus commemoret, sed S. Pauli itinera præcipuè persecribat, imò nec ea absolvat, cùm tamen ipsius liber omnium Apos-

~~454.~~ tolorum titulo sit insignitus? Respondet

* loc. cit. ∴ S. Chrysostomus*, quod ea, quæ S. Lucas hac de re scripsit, iis sufficiant, qui ad ea seriò mentem, et animum intendere voluerint. quod præterea Apostoli, eorumque Discipuli, qui Evangelium Jesu Christi prædicabant, ea duntaxat scitati sint, quæ magis necessaria censebant, scribere historias perm soliti; * quod Ecclesiis plures res solâ traditione, quod bene notandum, reliquerint. Enimverò certum est, præcipuum Apostolorum studium fuisse, Evangelium prædicare, et quod nihil suarum prædicationum scripsissent, nisi vehementer à populis, quos instituerant, rogati, ac solicitati fuissent. Religio quippe conservari poterat sine ullis scriptis, sed solâ traditione.

* Apostoli ex mente S. Chrysostomi, non omnia ea quæ prædicabant, scriptò mandarunt, sed traditione reliquerunt.

613. Duo hic objiciuntur, 1º Act. c. 1. v. 1. ait S. Lucas, de omnibus, quæ coepit Jesus facere, et docere p sermonem fecisse, et tamen S. Joannes Evangelista, Evangelii sui c. ult. ait: esse multa alia, quæ fecit Jesus: quæ singula, si scriberentur, nec totum mundum posse eos, qui scriberentur, libros capere. 2º Ib. c. 15. v. 28. Apostoli in Concilium conati definiunt: Visum est Spiritui Sancto, et nobis ..... ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum. Et tamen Paulus 1. ad Timoth. c. 4. v. 3. ait, doctrinam esse Dæmoniorum abstinere à cibis, quos Deus creavit.

Verum Reprond. ad 1mum S. Lucas non de omnibus absolutè loquitur, sed solùm de præcipuis Christi gestis et documentis à primâ infantiâ usque ad eius in cœlum ascensum; Sanctus verò Joannes de omnibus absolutè loquitur.

Ad 2dum Resp. Apostolus non

dicit, quòd abstinere absolutè à certis cibis sit 455.
doctrina Dæmoniorum, sed abstinere ob illis superstitiosè, hoc est, abstinere ab illis, quasi immundis, ut Judæi solebant, vel quasi per se malis, et à malô Deô, seu Dæmone procreatis, cô modô, quo Simoniani, Saturniani, Ebionitæ, Marcionitæ, Manichæi, et alii nonnulli Hæretici abstinebant. Unde abstinere à certis quibusdam cibis obedientiæ, temperantiæ, vel pœnitentiæ causâ, exemplô S. Joannis Baptistæ; et in eo sensu, quo interdum abstinere præcipit Ecclesia, non Dæmoniorum, sed Spiritûs Sancti doctrina est.

Cæterùm alia circumferuntur, Apocrypha tamen, Apostolorum Acta; ut jo 614
ea, quæ Abdia ficto Babylonis Episcopo tribuuntur: Impostor hic, se Episcopum ab ipsis Apostolis, cùm in Persidem profiscerentur, Babylone constituatum dicit. Recens tamen opus istud esse inde colligere licet, quòd nec Eusebio, nec Hieronymo, nec alis antè illos Patribus notum fuerit. Autor dicit, se græcô sermone scripsisse, et opus suum à Juliô Africanô græcô etiam scriptore in Latinum fuisse translatum. Hegesippum nominat, qui sæculô 2dô floruit. Vitæ denique Apostolorum, quas conscribit, adèo refertæ sunt fabulis, ut malè digesta fabula totus quotus est liber dici meritò possit. 2o. Acta S. Petri, seu Periodi Petri, quæ adhuc supersunt sub nomine Præcognitionum S. Clementis, prolixiora quàm olim fuerint. Opus fabulis plenum, ex Ebionitarum Schola ducens originem.

3o. Acta S. Pauli post hujus Apostoli

mortem scripta, Opusque id velut supplementum eorum esse videtur, quæ de gestis S. Pauli ab altero ipsius Romam adventu annô usque ad ipsius obitum Lucas scripserat. Librum hunc omninò deperditum bis longiorem fuisse Canonicis Apostolorum Actis necesse est. Codex enim Ms. à Coteleriô laudatus*, Librum hunc quingentos et sexagenos versus supra 4000. continuisse testatur, cùm tamen Canonica Apostolorum Acta nonnisi quingentis supra bis mille tantùm constent. Eusebius, qui librum hunc viderat, de eo velut supposititiô opere, nullâque fide dignô loquitur*. 4º Acta S. Joannis Evangelistæ Epiphanio, et Augustino notæ*, incredibilia Apostoli hujus gesta continebant. Illis utebantur Encratitæ, Manichæi, et Priscillianistæ. Fortasse Auctor Synopsis hæc acta laudat sub nomine Itinerarii S. Joannis. 5º Acta S. Andreæ en S. Augustino* nota, et à Manichæis recepta, ab iis, quæ sub nomine Presbyterorum Achajæ supersunt, diversa. His apocryphis Actis Manichæi, apud Augustinum*, Encratitæ, apud Epiphanium, Hæres. 42. 61. 63. et Apotactici utebantur. 6º Acta S. Thomæ, quorum verba quædam citat S. Augustinus*, et Manichæis in usu fuisse testatur. Horum partem fictus Abdias in vitâ S. Thomæ excerpsit. Simonius vetera hæc S. Thomæ Acta reperisse se putat sub nomine Periodorum S. Thomæ Apostoli in Ms. græcô codice, qui in Bibliothecâ Regia Parisiensi sub num. 1832. asservatur. Horum fragmenta quædam edidit in suis observationibus in textum, et versiones Novi Testamenti. 7º Acta S. Philippi, Opus Gnostici familiare, et à Gelasiô

* Not. in Ep. Barnab.

* lib. 3. Hist. c. 25.

* Epiph. Hæres. 47. Aug. De fid. c. 4. et 40. Item cont. adversarios leg. et Prophet. lib. 1. c. 10.

* De fid. cont. Manichæos. c. 38.

* loc. cit.

* lib. cont. Adimant. c. 17. et 22. Item cont. Faust. c. 79. et lib. 1. De serm. Domini in monte c. 20.